

រូបថត: កន្លែងធ្វើអាជីវកម្មដែលបានបោះបង់ទោលនៅខេត្តមណ្ឌលគីរី

ច្បាប់ថ្មីរបស់អាមេរិកអាចជា “ខោគខ័យដ៏ធំដៃមួយ” ចំពោះតម្លាភាព

ដោយ Frank Yetter បុគ្គលិក ស៊ីអេសអេស
ប្រភពមួយចំនួនដកស្រង់ពី Wire service reports

បញ្ញត្តិ ដែលបានចុះហត្ថលេខាចូលជាច្បាប់ ធរមានកាលពីខែសីហា ដោយលោកប្រធានាធិបតី Barack Obama ត្រូវបានសាទរពីសំណាក់សមាជិក សង្គមស៊ីវិលថា ជាជំហានដែលមានសារៈសំខាន់ក្នុង ការឆ្ពោះទៅរកតម្លាភាពដើម្បីធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងក្នុង ការរាយការណ៍ពីប្រាក់ដែលបានបង់របស់ក្រុមហ៊ុន សាធារណៈទាំងឡាយ ទៅប្រទេសទាំងឡាយណា ដែលខ្លួនធ្វើប្រតិបត្តិការក្រៅពិសហរដ្ឋអាមេរិក ។

ច្បាប់នេះត្រូវបានអនុម័តដោយគណៈកម្មាធិការ ព្រឹទ្ធសភាអាមេរិក ដែលដឹកនាំដោយព្រឹទ្ធសមាជិក លោក Christopher Dodd (D-Conn.) និងតំណាងលោក Barney Frank (D-Mass.) បង្កើតនូវបញ្ញត្តិថ្មីក្នុងការផ្តល់ប្រាក់កម្ចីដល់អតិថិជន និងវិស័យធនាគារ ដោយបន្ថែមទៅលើតម្រូវការថ្មី ដែលទាមទារឱ្យក្រុមហ៊ុនធ្វើការដាក់បង្ហាញនូវ ព័ត៌មាននៃការបង់ប្រាក់ដែលផ្តល់ទៅឱ្យរដ្ឋាភិបាល នានាក្រៅពិសហរដ្ឋអាមេរិក ។

វិធានការណ៍នេះ មានការសាទរខ្លាំងដោយ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលនៅកម្ពុជា ដែលធ្វើការជាមួយ

រដ្ឋាភិបាល ដើម្បីរៀបចំគោលនយោបាយឱ្យមាន តម្លាភាពឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង រួមទាំងសម្ព័ន្ធភាព កម្ពុជាដើម្បីតម្លាភាពចំណូលធនធាន (ស៊ីអេសអេស) ។ លោក ម៉ម សម្បត្តិ ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាល សម្ព័ន្ធភាពកម្ពុជាដើម្បីតម្លាភាពចំណូលធនធាន បាន មានប្រសាសន៍ថា “យើងជឿជាក់ថាការបើកចំហនូវ រាល់ព័ត៌មានពីក្រុមហ៊ុនប្រេង ឧស្ម័ន និងវីរ៉េ នឹងអាចឱ្យ យើងទទួលបានព័ត៌មានពីចំណូលធនធាន និងផ្តល់ អំណាចឱ្យយើងក្នុងការធ្វើឱ្យរដ្ឋាភិបាលមានការ ទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ ដើម្បីប្រើប្រាស់ចំណូលធនធាន ពីប្រេងសម្រាប់អភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងផ្តល់សេវាកម្ម មូលដ្ឋាន ដូចជា ការអប់រំ និងការថែទាំសុខភាព ជាដើម” ។

លោក George Soros ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាល នៃមូលនិធិ FiSoros និងជាអ្នកបង្កើតវិទ្យាស្ថាន សង្គមបើកទូលាយ បានមានប្រសាសន៍ថា “វិធានការ ណ៍របស់ព្រឹទ្ធសភានេះ គឺជាជោគជ័យដ៏ធំធេង មួយ សម្រាប់សហរដ្ឋអាមេរិក សម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ នៅប្រទេសទាំងឡាយ ដែលមានធនធាន វីរ៉េ ប្រេង ឬ ឧស្ម័ន និងសម្រាប់អ្នកវិនិយោគ និងប្រជាជនដែល ទទួលស្គាល់តម្លាភាពហិរញ្ញវត្ថុនោះ គឺមានសារៈ-

តន្ត្រីទំនំទី ២

ទស្សនវិស័យ
ទស្សនវិស័យរបស់ CRRT គឺភោគទ្រព្យដែលបាន មកពីឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម ត្រូវមានការគ្រប់ គ្រងប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ ផ្នែកសង្គម ដែលមានតម្លាភាព គណនេយ្យភាព និងការចូលរួម ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាគ្រប់រូប ទទួលបាន ផលចំណេញប្រកបដោយសមធម៌ ។

គោលការណ៍របស់ អ៊ីអាយធីអាយ (EITI)

គោលការណ៍របស់ អ៊ីអាយធីអាយ (EITI) ត្រូវ បានធ្វើការព្រមព្រៀងកាលពីឆ្នាំ ២០០៣ ដែលជាគ្រឹះ ដ៏សំខាន់របស់ការផ្តួចផ្តើមគំនិតនេះ ។ គោលការណ៍ ទាំងនោះមានដូចជា:

១. យើងជឿជាក់ថា ការប្រើប្រាស់ធនធាន ធម្មជាតិដោយប្រុងប្រយ័ត្ន គួរតែជាយន្តការដ៏សំខាន់ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយនិរន្តរភាព ដែលជួយឱ្យមានការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ក៏ប៉ុន្តែប្រសិនបើគ្រប់គ្រង មិនបានត្រឹមត្រូវនោះទេ វានឹងអាចផ្តល់ផលប៉ះពាល់ ជាអវិជ្ជមាន ទាំងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម ។
២. យើងសូមធានាអះអាងថា ការគ្រប់គ្រង ធនធានធម្មជាតិសម្រាប់ផ្តល់គុណប្រយោជន៍ដល់ ប្រជាជននៅក្នុងប្រទេស គឺជាកម្មសិទ្ធិនៃអធិប- តេយ្យភាពរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការអនុវត្តសម្រាប់ សារប្រយោជន៍ក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិរបស់ ពួកគេ ។

តន្ត្រីទំនំទី ២

មាតិកា	
▶ ច្បាប់ថ្មីរបស់អាមេរិក (ត)	២
▶ គោលការណ៍របស់ EITI (ត)	២
▶ ព័ត៌មានសង្ខេប	៣
▶ តម្លាភាពមានភាពកើនឡើង	៤
▶ ធ្វើការដើម្បីធានាបានពរជ័យ	៦
▶ អភិបាលកិច្ចក្នុងវិស័យវីរ៉េ	៦

ច្បាប់ថ្មីរបស់អាមេរិកអាចខ្លា...

សំខាន់ដើម្បីធ្វើឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាល និងអាជីវកម្មមាន ការទទួលខុសត្រូវ” ។

Ridaya Laodengkowe អ្នកសម្របសម្រួល ថ្នាក់ជាតិនៃ Publish What You Pay ក្នុង ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី បានលើកឡើងនៅក្នុងសន្និសីទ សារព័ត៌មាននៅទីក្រុង Jakarta ថា “ច្បាប់នេះនឹង តម្រូវឱ្យក្រុមហ៊ុនប្រេង ឧស្ម័ន និងរ៉ែ ដែលបានចុះ បញ្ជីក្នុងទីផ្សារភាគហ៊ុន និងគណៈកម្មការមូលបត្រ សហរដ្ឋអាមេរិក ត្រូវតែផ្សព្វផ្សាយប្រាក់ចំណូល ការបង់ពន្ធ និងសូយសារអាករផ្សេងៗរបស់ពួកគេ ទៅប្រទេសសាមី និងរដ្ឋាភិបាលរបស់អាមេរិក” ។

Diarmid O’Sullivan ដែលជាអ្នកធ្វើយុទ្ធ- នាការរបស់អង្គការ Global Witness នៃក្រុម ប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងអំពើពុករលួយ បាននិយាយថា ច្បាប់នេះ “ពិតជាអស្ចារ្យ” និងប្រសិនបើអនុវត្តបាន ត្រឹមត្រូវ វាអាចជួយដល់ក្រុមហ៊ុនរ៉ែបញ្ឈប់ការស្តី បន្ទោស ពីពលរដ្ឋចំពោះការប្រព្រឹត្តអំពើពុករលួយ ។

លោក Raymond C. Offenheiser ប្រធាន អង្គការអុកស្វាមអាមេរិក បានមានប្រសាសន៍ថា “ព្រឹទ្ធសភាបានធ្វើការប្តេជ្ញា ដែលនឹកស្មានមិនដល់ អំពីតម្លាភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងអភិបាលកិច្ចល្អក្នុងវិស័យ មួយ ដែលមិនត្រឹមតែមានឥទ្ធិពលលើចំណូលពលរដ្ឋ អាមេរិក ប៉ុន្តែថែមទាំងលើសហគមន៍ដែលងាយ- រងគ្រោះមួយចំនួននៅជុំវិញពិភពលោកផងដែរ” ។

ច្បាប់នេះ ដែលនឹងយកទៅអនុវត្តលើសាជីវ- កម្មអាមេរិក និងសាជីវកម្មអន្តរជាតិ ក៏ផ្តោតទៅលើ ការបង់ប្រាក់ដែលទាក់ទងនឹងប្រាក់រង្វាន់ ថ្លៃអាជ្ញា-

ប័ណ្ណ និងចំណែករបស់រដ្ឋាភិបាលទទួលបានយោង ទៅតាមកិច្ចព្រមព្រៀងបែងចែកផលិតផលផង- ដែរ ។ វាបានធ្វើជាគំរូខ្នាតស្តង់ដារស្ម័គ្រចិត្តអន្តរជាតិ នៃគំនិតផ្តួចផ្តើមតម្លាភាពឧស្សាហកម្មនិស្សារណ- កម្មដែលមានរដ្ឋាភិបាលក្រុមហ៊ុនប្រេង និងក្រុម អ្នកចាប់អារម្មណ៍ផ្សេងៗទៀត ។

លោក ម៉ម សម្បត្តិ បានមានប្រសាសន៍ថា “ក្រៅពីបង្កើតបរិយាកាសល្អរវាងក្រុមហ៊ុន ស៊ីអា- អាធី ជឿជាក់ថា ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានចំណូលទាំង នេះ គឺជាមធ្យោបាយល្អបំផុតដើម្បីជួយពង្រីកអភិ- បាលកិច្ចល្អ និងជាពិសេសជួយរដ្ឋាភិបាល ដើម្បី ការពារនិងទប់ស្កាត់អំពើពុករលួយ និងជួយពង្រឹង ការគ្រប់គ្រងចំណូល” ។

“បន្ថែមលើនេះ សុវត្ថិភាពថាមពលតាមរយៈ ច្បាប់តម្លាភាព និងបង្កើតស្តង់ដារពិភពលោកថ្មីមួយ ដើម្បីឱ្យក្រុមហ៊ុនបើកទូលាយនូវរាល់ព័ត៌មាន ហិរញ្ញវត្ថុ ។

ច្បាប់នេះវាមានតម្លៃគួរឱ្យគត់សំគាល់ថា នឹង ផ្តល់អំណាចឱ្យអ្នកវិនិយោគ និងអាចបង្កើនការវិនិ- យោគនៅប្រទេសកម្ពុជា ដោយសារថាអ្នកវិនិយោគ បរទេស បានទទួលនូវទិដ្ឋភាពវិនិយោគពេញលេញ ។

ទោះជាយ៉ាងណា មិនមែនសុទ្ធតែការឆ្លើយតប ទៅលើច្បាប់ថ្មីនេះមានភាពវិជ្ជមាននោះទេ ។

ពាណិជ្ជកម្មតូមូលអាមេរិក និងស្ថាប័នប្រេង អាមេរិក (API) ទាំងពីរនេះ បានជំទាស់ទៅលើ បញ្ញត្តិនេះ ដោយនិយាយថា វិធាននេះទូលំទូលាយ និងស្មុគស្មាញពេក ដែលធ្វើឱ្យក្រុមហ៊ុនពាណិជ្ជកម្ម សាធារណៈ នៅក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម

មានលក្ខណៈប្រកួតប្រជែងមិនស្មើគ្នា ។

អ្នកនាំពាក្យ API Misty McGowen បានមាន ប្រសាសន៍ថា “បញ្ញត្តិនេះ នឹងមិនបានគ្របដណ្តប់ ទៅលើការបង់ថ្លៃ ដែលធ្វើឡើងដោយក្រុមហ៊ុន ប្រេងជាតិពីបណ្តាប្រទេសនានា និងកំរិតភាពពិស្តារ ដែលតម្រូវឱ្យរាយការណ៍ ធ្វើឱ្យដៃគូប្រកួតប្រជែង ទទួលបានព័ត៌មានជាមួយសិទ្ធិសំខាន់ៗនៅពេលដែល ចង់ធ្វើការដេញថ្លៃ ដែលពួកគេនឹងអាចប្រើប្រាស់ ព័ត៌មានទាំងនេះ ជាប្រយោជន៍របស់ពួកគេក្នុង ការចរចាច្នៃសន្យា” ។

យ៉ាងណាមិញ ច្បាប់នេះ ហាក់បីដូចជាផ្តោត ទៅលើការបើកចំហព័ត៌មាន និងតម្លាភាពដែលជា គោលការណ៍ណែនាំចាប់បង្ខំមួយទៅលើឥរិយាបថ សាជីវកម្ម ។

“វាជាការពិតប្រហែល ៦០% នៃផលិតកម្ម ប្រេងជាតិ គឺមានការចូលរួមពីក្រុមហ៊ុន ដែលចុះ- ឈ្មោះក្នុងទីផ្សារភាគហ៊ុនអាមេរិក ការអនុវត្តកំណែ ទម្រង់លើ Dodd-Frank Wall Street Reform និងច្បាប់ការពារអ្នកប្រើប្រាស់ និងមានឥទ្ធិពលលើ តម្លាភាពនៅក្នុងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មនៅប្រទេស ឥណ្ឌូនេស៊ី នេះបើតាមការលើកឡើងរបស់លោក Ridaya Laodengkowe ។

លោក បានមានប្រសាសន៍បន្ថែមថា “ក្រុមហ៊ុន ប្រេង និងឧស្ម័នធំៗ ដែលប្រតិបត្តិការនៅប្រទេស ឥណ្ឌូនេស៊ី ដូចជា Chevron Texaco, Total, Conoco Philips, Talisman, ExxonMobil, Royal Dutch Shell និង British Petroleum នឹងត្រូវគ្រប់គ្រងដោយច្បាប់នេះ” ។/

គោលការណ៍របស់ អ៊ីអាយធីអាយ...

៣. យើងទទួលស្គាល់ថា គុណប្រយោជន៍នៃ ការទាញយកធនធានធម្មជាតិ ត្រូវបានធ្វើឡើង ប្រៀបបានទៅនឹងលំហូរនៃប្រាក់ចំណូលក្នុងរយៈ- ពេលជាច្រើនឆ្នាំ ហើយអាចមានតម្លៃខ្ពស់ ។

៤. យើងទទួលស្គាល់ថា ការយល់ដឹងរបស់ សាធារណជនទៅលើប្រាក់ចំណូល និងចំណាយរបស់ រដ្ឋាភិបាល អាចជួយឱ្យសាធារណជនធ្វើការ ពិភាក្សា និងផ្តល់ដំណឹងអំពីជម្រើសដ៏ត្រឹមត្រូវ និង ជម្រើសដ៏ជាក់លាក់ជាច្រើន សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ ប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។

៥. យើងបានគូសបញ្ជាក់អំពីសារៈសំខាន់ នៃតម្លាភាពរបស់រដ្ឋាភិបាល និងក្រុមហ៊ុនឯកជន នៅក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម និងតម្រូវ- ការក្នុងការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ សារ- ធារណៈ និងតម្លាភាព ។

៦. យើងទទួលស្គាល់ថា សមិទ្ធផលនៃតម្លា- ភាពត្រូវតែធ្វើឡើងក្នុងបរិបទគោរពកិច្ចសន្យា និងច្បាប់ ។

៧. យើងទទួលស្គាល់ថា ការលើកស្ទួយបរិ- យាកាសវិនិយោគទាំងក្នុងស្រុក និងក្រៅប្រទេស គឺគួរតែមានតម្លាភាព ។

៨. យើងជឿជាក់លើគោលការណ៍ និង ការអនុវត្តគណនេយ្យភាពដោយរដ្ឋាភិបាល ដើម្បី ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅជាម្ចាស់ទ្រព្យសម្បត្តិ នៃលំហូរ ប្រាក់ចំណូល និងចំណាយ ។

៩. យើងប្តេជ្ញាចិត្តលើកស្ទួយឱ្យមានបទដ្ឋាន- ខ្ពស់ ក្នុងការប្រតិបត្តិតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព នៃការរស់នៅជាទូទៅ នៅក្នុងរដ្ឋាភិបាល និងនៅ ក្នុងការធ្វើជំនួញផ្សេងៗ ។

១០. យើងជឿជាក់ថាភាពស៊ីសង្វាក់គ្នាជា

សកល និងការដែលអាចបញ្ចេញព័ត៌មានពីការ- ចំណាយ និងចំណូល គឺជាការចាំបាច់ដែលងាយក្នុង ការអនុវត្ត និងប្រើប្រាស់ ។

១១. យើងជឿជាក់ថាការបញ្ចេញព័ត៌មានអំពី ការចំណាយ គឺគួរតែពាក់ព័ន្ធទាំងអស់នូវរាល់ ដំណើរការក្រុមហ៊ុនឯកជនក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម និស្សារណកម្មនៅក្នុងប្រទេសមួយ ។

១២. ការរកដំណោះស្រាយ យើងត្រូវតែ ជឿជាក់ថា រាល់ស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់សុទ្ធ- តែមានសារៈសំខាន់ និងពាក់ព័ន្ធក្នុងការជួយ ដោះស្រាយ រួមបញ្ចូលទាំងរដ្ឋាភិបាល និងភ្នាក់ងារ របស់ខ្លួន ក្រុមហ៊ុនឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម ក្រុមហ៊ុនផ្តល់សេវាកម្ម អង្គការពហុភាគី ស្ថាប័ន- ហិរញ្ញវត្ថុ អ្នកវិនិយោគទុន និងអង្គការក្រៅ រដ្ឋាភិបាល ។

ព័ត៌មានសង្ខេប

៤០%នៃផ្ទៃដីខេត្តរតនគិរីបានធ្វើកិច្ចសន្យា ជួលឱ្យធ្វើការរុករករ៉ែ

ស្រុកអូរយ៉ាដាវ ខេត្តរតនគិរី--ជាង៤០%នៃផ្ទៃដី ខេត្តរតនគិរី ឬ ប្រហែល ៤.៤០០ គីឡូម៉ែត្រការ៉េ ត្រូវ បានផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណឱ្យទៅក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្មរ៉ែចំនួន ១០ដើម្បីធ្វើការរុករករ៉ែក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំនេះ បើតាមទិន្នន័យផ្តល់ដោយអាជ្ញាធរខេត្តរតនគិរី ។

បើទោះបីជាសកម្មភាពក្រុមហ៊ុនមានការកំណត់ ក្នុងការធ្វើការរុករករ៉ែ ក៏មានសហគមន៍មួយចំនួន នៅក្នុងខេត្តបានត្អូញត្អែរថា ប្រតិបត្តិការរបស់ក្រុមហ៊ុន ទាំងនោះ បានរំខាន ឬ បំផ្លិចបំផ្លាញដីភូមិ និងព្រៃឈើ របស់ពួកគេ ។ ក្រុមការងារសិទ្ធិមនុស្ស និងអង្គការមិន- មែនរដ្ឋាភិបាល និយាយថា ក្រុមហ៊ុន និងរដ្ឋាភិបាល ត្រូវការធ្វើការពិភាក្សាឱ្យបានប្រសើរឡើងជាមួយ សហគមន៍ក្នុងស្រុក មុននឹងចាប់ផ្តើមធ្វើការរុករក ឬ ដំណើរការអ្វីមួយ ។

លោកម៉មសម្បត្តិ ប្រធានគណៈកម្មការអចិន្ត្រៃយ៍ នៃបណ្តាញផលប៉ះពាល់សង្គម និងបរិស្ថានពីឧស្សាហកម្មមនុស្សាណកម្ម បានមានប្រសាសន៍ថា បញ្ហាដែលធំ ជាងគេនៅក្នុងការប្រតិបត្តិការរុករករ៉ែនៅខេត្តរតនគិរី គឺ មានភាពខ្វះខាតលើការបើកទូលាយនូវព័ត៌មានពី សំណាក់ក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្មរ៉ែ និងរដ្ឋាភិបាល ទៅដល់ សហគមន៍មូលដ្ឋាន ។

(ចំណាំ: លោក ម៉មសម្បត្តិ ក៏ជា ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃសម្ព័ន្ធ- ភាពកម្ពុជាដើម្បីតម្លាភាពចំណូលធនធាន ។) *ប្រភព: ខេមបូឌាដេលី*

ប្រទេសហ្គាណាធ្វើការដោះស្រាយប្រឈម

រដ្ឋាភិបាលប្រទេសហ្គាណា បានយល់ព្រមធ្វើការ ផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ នូវចំណូលពីប្រេង និង ឧស្ម័ននៅក្នុងប្រទេស បន្ទាប់ពីមានការយល់ព្រមពី គណៈរដ្ឋមន្ត្រីលើឯកសារដើម្បីពន្លឿនការបញ្ចូល ប្រទេសហ្គាណាអោយចូលជាសមាជិក គំនិតផ្តួចផ្តើម ដើម្បីតម្លាភាពឧស្សាហកម្មមនុស្សាណកម្ម (អ៊ីអាយ ធីអាយ) លើការត្រួតពិនិត្យសាធារណៈនូវផលិតកម្ម និងការលក់ប្រេងនៅទៅសាធារណជន ។

អ៊ីអាយធីអាយ គឺជាសម្ព័ន្ធភាពមួយរបស់រដ្ឋាភិ- បាល ក្រុមសង្គមស៊ីវិល អ្នកវិនិយោគ និងអង្គការអន្តរ- ជាតិ ដែលធ្វើការលើកកម្ពស់តម្លាភាព និងគណនេយ្យ- ភាពលើការរុករកឬ ឧស្សាហកម្មរ៉ែ ដូចជា មាស ពេជ្រ ប្រេង និង ឧស្ម័ន ។

លោក Edward Bawa អ្នកនាំពាក្យរបស់រដ្ឋ- មន្ត្រីក្រសួងថាមពល មានប្រសាសន៍ថា រដ្ឋបានបង្កើត លេខាធិការដ្ឋាន ដែលត្រូវបានស្គាល់ថាវាជា ហ្គាណា អ៊ីអាយធីអាយ (GHEITI) នៅក្នុងក្រសួងផែនការ ហិរញ្ញវត្ថុ និងសេដ្ឋកិច្ច ដើម្បីធ្វើការពិនិត្យចុងក្រោយ លើឯកសារសំរាប់ប្រទេសហ្គាណា ដើម្បីទទួលបាន សុពលភាពក្នុងការក្លាយជាសមាជិកភាព អ៊ីអាយ- ធីអាយ លើវិស័យប្រេង និងឧស្ម័ន ។

ដើម្បីពន្លឿនដំណើរការនេះ លោកបានបន្ថែមថា រដ្ឋាភិបាលក៏បានបង្កើតគណៈកម្មាធិការ ដែលមាន

សមាជិកចំនួន ២០រូប ពីបណ្តាអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយ នៅក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្មនេះ ដើម្បីធានាចំពោះ ការពង្រីកគោលការណ៍របស់ អ៊ីអាយធីអាយ ទៅលើ វិស័យប្រេង និងឧស្ម័ន ដោយសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើថា ផែនការរដ្ឋាភិបាលស្របទៅតាមបទដ្ឋានរបស់ អ៊ីអាយ- ធីអាយ ក្នុងវិស័យប្រេង និងឧស្ម័ន គឺជាសុច្ឆន្ទៈ ដែល ធានាថា ចំណូលដែលមកពីឧស្សាហកម្មនេះ នឹងត្រូវបាន ប្រើប្រាស់ប្រកបដោយសុភវិនិច្ឆ័យ សំរាប់ផលប្រយោ- ជនដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ។

លោក Bawa បានមានប្រសាសន៍ថា របាយការណ៍ និងគណនេយ្យដែលមានកិត្យសង្គមខ្ពស់ និងស្របតាម ច្បាប់អ៊ីអាយធីអាយ គឺមានភាពទាក់ទាញដល់អ្នកវិនិ- យោគ និងធានាឱ្យមានការបើកចំហក្នុងកិច្ចការ ពាណិជ្ជកម្ម ។

លោក Bawa បានបន្ថែមថា "ជាមួយផលិតកម្ម ប្រេងនៅប្រទេសហ្គាណា មានឱកាសអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមសម្រាប់ពលរដ្ឋ ដូច្នេះការបង្កើតតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព មានសារៈសំខាន់ ប្រសិនបើចំណូល ទាំងនេះ យកទៅធ្វើការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចសង្គមប្រកប ដោយនិរន្តរភាព ។

ប្រភពពី The Ghanaian Times

ប្រទេសទីម័រឡេស្តេចូលរួម អ៊ីអាយធីអាយ

ប្រទេសទីម័រឡេស្តេ នៅថ្ងៃទី ០១ ខែ មិថុនា នេះ បានចូលរួមជាមួយអាហ្ស៊ែប៊ែប្រេង និងលើវិស័យ ជា ប្រទេសទី ៣ ដែលបានបំពេញសក្ខីភាពចេញលេខរបស់ អ៊ីអាយធីអាយ ។

ការផ្តួចផ្តើមរបស់អ៊ីអាយធីអាយ បង្កើតនូវ បទដ្ឋានសកលមួយ សំរាប់តម្លាភាពលើវិស័យប្រេង ឧស្ម័ន និងរ៉ែ ដែលត្រូវឱ្យក្រុមហ៊ុនបង្ហាញ ការចំណាយ ទៅលើពន្ធ និងសួយសារអាករទៅឱ្យរដ្ឋាភិបាល ។

ដូចគ្នានេះដែរ រដ្ឋត្រូវតែផ្សព្វផ្សាយនូវប្រាក់ ដែលបានទទួលពីការបង់ថ្លៃរបស់ក្រុមហ៊ុនទាំងនោះ ។

សុពលភាពមានពាក់ព័ន្ធនឹងការវាយតម្លៃពីផល ទីបី ពីខាងក្រៅ ពីដំណើរការរបស់ប្រទេសមួយក្នុងការ បើកសៀវភៅរបស់ពួកគេ និងត្រូវបញ្ចប់ក្នុងគម្រោង ពីរឆ្នាំម្តង ។

ប្រភពពី: Upstreamonline.com សង្ខេបដោយ: Frank Yetter បុគ្គលិក CRRT

តមកពីទំនំទី ៦ ធ្វើការដើម្បីយោង...

មាស ម៉ុ ជាអ្នកដែលបានឃើញ និងព្រួយ ពីការដឹក អណ្តូងក្រុមហ៊ុនវិស័យមាសរបស់ចិន នៅចំពីខាងមុខ ជំណើរផ្ទះរបស់គាត់ នៅក្នុងភូមិព្រៃមាស ក្នុងខេត្ត មណ្ឌលគិរី ដែលកន្លែងនោះល្បីថាជា "ព្រៃសំបូរ មាស" បានមានប្រសាសន៍ថា "យើងជាប្រជាពលរដ្ឋ- សាមញ្ញ មិនបានស្គាល់សូម្បីតែឈ្មោះក្រុមហ៊ុន ។ ហើយពួកគេក៏នឹងមិនប្រាប់យើងដែរ" ។

ខណៈពេលដែលមានការសប្បាយរីករាយពី ព័ត៌មានពីការរកឃើញធនធាន តែបែរជាពលរដ្ឋ កម្ពុជាមានការយល់ដឹងតិចតួចទៅលើគ្រោះថ្នាក់ ឬ ផលប៉ះពាល់ដល់សង្គម និងបរិស្ថាន ដែលកើតមកពី ការដឹកយករ៉ែ ។ ប្រជាពលរដ្ឋដែលរស់នៅក្នុង ខេត្ត- មណ្ឌលគិរី យល់ដឹងតិចតួចខ្លាំងណាស់ពីអ្វីៗដែលជា "បណ្តាសាធនធាន" នៅពេលដែលប្រទេសសំបូរ ដោយធនធានធម្មជាតិ តែបែរជាកាន់តែក្រទៅៗ ដោយសារតែការដឹកយករ៉ែរបស់ពួកគេ ។

អង្គការអន្តរជាតិមួយចំនួន ដូចជាអុកស្វាម បានបន្តកិច្ចការរបស់ខ្លួនដើម្បីបង្កើតចំណងទាក់ទង រវាងក្រុមហ៊ុន និងសាធារណជន ដើម្បីពិភាក្សាពី វិធីបង្កើតឱ្យមាននូវច្បាប់ និងឯកសារគតិយុត្តិឱ្យ បានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីគ្រប់គ្រងទៅលើវិស័យឧស្សា- ហកម្មមនុស្សាណកម្ម ដែលកំពុងតែចាប់កំណើត និងគ្រប់គ្រងទៅលើក្តីរំពឹងទុកមិនប្រាកដប្រជាទៅ លើអ្វីដែលវិស័យនេះអាចផ្តល់ឱ្យ ។

លោក Brian Lund នាយកប្រចាំតំបន់អាស៊ី បូព៌ានៃអង្គការអុកស្វាមអាមេរិក បានមានប្រសា- សន៍ថា វាអាចនឹងកើតឡើងទៅបានតាមរយៈដំណើរ ការតម្លាភាព និងការទទួលខុសត្រូវ ដែលប្រទេស កម្ពុជា អាចទាញយកសក្តានុពលពីការដកហូតយក ធនធាន និងប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណេញទាំងនោះ ដើម្បី ជួយប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រតាមរយៈការអភិវឌ្ឍ ។/

រូបថត: sila_pic1 (<http://pennystocknewsletter.info/stock-picks/sila-tgmp-stock-to-watch-by-crwallstreet-com-for-august-31st-2010-stock-alerts>)

តម្លាភាពមានការកើនឡើង ប៉ុន្តែវាស្ថិតលើកំណត់ដ៏តឹងរ៉ឹង

ដោយ Steve Finch, ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍

តើមានតម្លាភាពពេញលេញដែរឬទេ?

ជាការពិតរដ្ឋាភិបាល ហាក់ដូចជាមិនទាន់បានសម្រេចចិត្តនៅឡើយទេថា តើខ្លួនត្រៀមខ្លួនបង្ហាញពីតម្លាភាពក្នុងកម្រិតប៉ុណ្ណាទេ ទាក់ទងនឹងទឹកប្រាក់ដែលទទួលបានពីក្រុមហ៊ុនរុករកប្រេងឧស្ម័ននិងរ៉ែ ។

ព័ត៌មាន ដែលមានចំណងជើងថា "ការលាតត្រដាងនៃគម្រោងផ្តួចផ្តើមតម្លាភាពក្នុងឧស្សាហកម្មរុករករ៉ែ (EITI)" ដែលលោក ហង់ ជួនណារ៉ុន បានលើកយកមកបង្ហាញ បានឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញពីកិច្ចប្រឹងប្រែងដំបូងរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការអនុលោមទៅតាម EITI ដែលសម្ព័ន្ធសកលនៃបណ្តារដ្ឋាភិបាល ក្រុមហ៊ុនឯកជន និងក្រុមសង្គមស៊ីវិលព្យាយាមលុបបំបាត់មិនឱ្យមានការបង់ប្រាក់ដោយសម្ងាត់គ្រប់ប្រភេទ ហើយមានការចុះផ្សាយថាការបង់ប្រាក់ប្រភេទនេះ បានព្យាបាលវិស័យធនធានរ៉ែនៅកម្ពុជា ។

លោក Sam Bartlett នាយក EITI ប្រចាំតំបន់អាស៊ី បានឱ្យដឹងថា រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានជួបជាមួយតំណាង EITI កាលពីឆ្នាំមុន ហើយក៏កំពុងពិចារណាពីលក្ខខណ្ឌក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយមួយចំនួន ដូចជា "ការបង្ហាញព័ត៌មានទ្វេដង" ដែលនឹងតម្រូវឱ្យក្រុមហ៊ុនរដ្ឋ និងឯកជនផ្តល់ព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការពិនិត្យតាមដានដោយឯករាជ្យ ។

លោកបានឱ្យដឹង កាលពីថ្ងៃពុធថា "ភាគីពាក់ព័ន្ធនៅកម្ពុជាមានទស្សនៈផ្សេងៗគ្នា តើ EITI ជាកម្រិតមត្រូវដែរឬទេ ហើយក៏មានការពិភាក្សាជាបន្តបន្ទាប់អំពីថ្លៃចំណាយ និងអត្ថប្រយោជន៍របស់ EITI សម្រាប់កម្ពុជាផងដែរ" ។

ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ ភស្តុតាងអំពីការចំណាយប្រាក់រាប់លានដុល្លារ ដោយក្រុមហ៊ុនមួយចំនួន ដូចជា BHP ក្រុមហ៊ុនរុករកថាមពលតូតាល់របស់បារាំងនិងក្រុមហ៊ុនរុករករ៉ែឧស្ម័ននិងប្រេងផ្សេងៗទៀត ដែលកំពុងធ្វើអាជីវកម្មនៅកម្ពុជា បានឱ្យសាធារណៈមានចម្ងល់ច្រើនជាងការផ្តល់ចម្លើយ ។

កាលពីថ្ងៃទី ៧ ខែ ឧសភា លោក សុន ឆ័យ សមាជិកសភាមកពីគណបក្សសម រង្ស៊ី បានផ្ញើសំណួរជាច្រើនទៅកាន់រដ្ឋាភិបាល ដែលទទួលដោយនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន ។ សំណួរទាំងអស់នោះ បានតម្រូវឱ្យឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី សុខ អាន ឆ្លើយលម្អិតអំពីទឹកប្រាក់ ដែលក្រុមហ៊ុន BHP និងតូតាល់ បានផ្តល់ដល់រដ្ឋាភិបាល ដែលនាំឱ្យមានការចោទប្រកាន់កើតឡើង ។ ថ្ងៃនេះ (១៤ ឧសភា) នឹងដល់ថ្ងៃកំណត់ដែលត្រូវផ្តល់ចម្លើយទាក់ទងនឹងសំណួរទាំងអស់នោះ ហើយបើតាមពិធីសាររបស់សភាកម្ពុជា ។

កាលពីថ្ងៃពុធលោក សុន ឆ័យ បានលើកឡើងថា "បញ្ហាការចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន បានក្លាយជាបញ្ហាពិត" ដោយលោកបានចោទប្រកាន់រដ្ឋាភិបាលពីការក្លែងបន្លំឯកសារហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីបំភាន់ភ្នែកអំពើពុករលួយពីអតីតកាល ជ្រកឈ្មោះតម្លាភាព "ដើម្បីគ្រាន់តែការដោះស្រាយសម្ពាធនេះតែប៉ុណ្ណោះ" ។

លោកបានបន្ថែមថា លោកបានឃើញភស្តុតាងដែលក្រុមហ៊ុនបរទេសមួយ បានផ្តល់ប្រាក់មិនផ្លូវការ ១ លានដុល្លារ កាលពីឆ្នាំ ១៩៩៩ ដល់មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលបន្ទាប់ពីចុះកិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពី ការធ្វើសម្បទានរុករករ៉ែ ។

ប្រសិនបើលោក សុខ អាន ឆ្លើយលម្អិតទៅនឹងការចោទសួររបស់គណបក្សសម រង្ស៊ី នេះជាលើកដំបូងហើយដែលរដ្ឋាភិបាល នឹងលាតត្រដាងព័ត៌មានអំពីប្រាក់ទទួលបានពីឧស្សាហកម្មរុករករ៉ែ ដើម្បីជាការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណួររបស់សភា ។

នៅសប្តាហ៍នេះទាំងលោកសុខ អាននិងលោកមែន ជិន ប្រធានផ្នែករុករកប្រេង និងផលិតកម្មនៃអាជ្ញាធរប្រេងកាតជាតិកម្ពុជា មិនបានឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដើម្បីឱ្យមានការផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែមទាក់ទងនឹងបញ្ហានោះឡើយ ។

ការរក្សាការសម្ងាត់

ភាគច្រើននៃកង្វះភាពបើកចំហ ហាក់ដូចជាមានទំនាក់ទំនងទៅនឹងកិច្ចសន្យា ដែលបានចរចាគ្នារួចហើយ នៅតែជាចំនុចមួយសំខាន់នៃវិស័យរុករករ៉ែនៅកម្ពុជា ។ ប្រសិនបើរដ្ឋាភិបាល បានបង្កើនតម្លាភាពនាពេលថ្មីនេះ ទោះបីចាប់ផ្តើមពីកម្រិតទាបក៏ដោយ នោះកិច្ចសន្យាជាមួយឧស្សាហកម្មរុករករ៉ែ នឹងកាន់តែមានភាពតឹងរ៉ឹង ទាក់ទងនឹងការអនុញ្ញាតឱ្យបើកចំហព័ត៌មានឱ្យសាធារណជនដឹង ។

ឧទាហរណ៍មួយទាក់ទងនឹងកិច្ចសន្យាស្តីពីការរុករកប្រេងនៅកម្ពុជា ចាប់តាំងពីឆ្នាំ១៩៩១ ដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយកាលពីឆ្នាំមុន ដោយ EITI បានបញ្ជាក់ថា ទិន្នន័យទាក់ទងនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងអនាមិកនេះ "ត្រូវរក្សាការសម្ងាត់ ក្នុងអំឡុងពេលអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ ។ បើយោងតាម EITI ឧទាហរណ៍ក្រោយៗមកទៀត នៅឆ្នាំ២០០២ ឆ្នាំ២០០៨ និងនៅឆ្នាំមុន និងទាមទារមិនឱ្យបង្ហាញជាសាធារណៈឡើយ រហូតដល់ឆ្នាំក្រោយពីកិច្ចព្រមព្រៀងនោះបានបញ្ចប់ទៅ ។

នៅពេលដែលភ្នំ ពេញប៉ុស្តិ៍ សាកសួរទៅក្រុមហ៊ុន Chevron ដែលទំនងជាក្រុមហ៊ុនដំបូងគេនឹងផលិតប្រេងនៅកម្ពុជា ឱ្យបង្ហាញពីប្រាក់បន្ថែម

និងមូលនិធិសង្គម ដែលក្រុមហ៊ុនរបស់លោក ផ្តល់ដល់រដ្ឋាភិបាល ។ លោក Gareth Johnstone អ្នកនាំពាក្យប្រចាំតំបន់របស់ក្រុមហ៊ុននេះ បានឆ្លើយមកវិញ កាលពីថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ថា "កិច្ចព្រមព្រៀងរបស់យើងជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា មិនអនុញ្ញាតឱ្យបង្ហាញជាសាធារណៈឡើយ អំពីការចំណាយប្រាក់ ឬ ព័ត៌មានសម្ងាត់ផ្សេងទៀត ដែលមានលក្ខណៈជាអាជីវកម្ម" ។

ដូចដែលលោក Bartlett បម្រើការនៅ EITI បានលើកឡើងដែរ រដ្ឋាភិបាលត្រូវទទួលខុសត្រូវធំចំពោះការធ្វើឱ្យមានតម្លាភាពពេញលេញ ។ ទីបំផុត EITI គឺជាអ្នកផ្តួចផ្តើមគំនិតសម្រាប់ប្រទេសមួយទៅវិញ ។

សម្រាប់ករណីនៅកម្ពុជា ការបង្ហាញព័ត៌មានកាលពីថ្មីនេះនៅតែមិនទៀងទាត់ ហើយកើតឡើងដោយគ្មានប្រាសទុកកាន់តែធ្វើឱ្យមានការកាន់ច្រង ។

កាលពីខែមុនលោក ហ៊ុន សែន បានបញ្ជាក់ជាសាធារណៈថា ក្រុមហ៊ុន តូតាល់ បានចំណាយប្រាក់បន្ថែមលើការចុះហត្ថលេខា ២០លានដុល្លារ និងមូលនិធិសង្គម ៨លានដុល្លារ សម្រាប់កិច្ចព្រមព្រៀងទទួលបានតំបន់សម្បទានរុករករ៉ែ ក្នុងសមុទ្រនៅប្លុកទី III ជាប្លុកមានជម្លោះជាមួយនឹងថៃ កាលពីខែតុលា ប៉ុន្តែការនេះនៅតែមិនមានភាពច្បាស់លាស់ដដែល ថាតើលុយទាំងនោះបានយកទៅចំណាយលើអ្វីខ្លះ ហើយចំណាយនៅពេលណា ។

អ្នកស្រី Pheloupe Semavoine អ្នកនាំពាក្យរបស់ក្រុមហ៊ុនតូតាល់ បានឱ្យដឹងតាមអ៊ីមែលកាលពីថ្ងៃអង្គារថា ការចំណាយទាំងនេះ ទាក់ទងនឹងព័ត៌មាន EITI ដែលបង្ហាញដោយលោក ហង់ ជួនណារ៉ុន កាលពីខែមករា ទាក់ទងនឹងមូលនិធិសង្គម គឺមានតែ ៦លានដុល្លារ ប៉ុណ្ណោះ មិនមែន ៨លានដុល្លារឡើយ ។

លោកស្រីបានលើកឡើងថា "ការចំណាយទៅលើមូលនិធិសង្គមជាបន្តបន្ទាប់ ដែលមានចំនួន ២លានដុល្លារបន្ថែមទៀត នឹងធ្វើឡើងនៅពេលក្រោយ" ។

អ្នកស្រីបានបន្ថែមថា ក្រុមហ៊ុនតូតាល់ និងរដ្ឋាភិបាល នឹងគ្រប់គ្រងមូលនិធិសង្គមនេះរួមគ្នាដោយមូលនិធិនោះនឹងយកទៅចំណាយលើការអប់រំនិងសេវាសុខភាពនៅកម្ពុជា ។

អ្នកស្រីបដិសេធតួលខុសត្នានេះ ដោយសង្កត់ធ្ងន់ថា "ប្រទេសនីមួយៗមានអធិបតេយ្យភាពរបស់ខ្លួន ។ ប្រសិនបើប្រទេសមួយបើកសៀវភៅ

វត្តមានបណ្តុះបណ្តាល ស្តីពី អភិបាលកិច្ចប្រេង...

ជម្រើសនូវការទាញយកប្រយោជន៍នៃធនធានប្រេងរបស់ប្រទេសមួយ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ប្រជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួន។ សំរាប់កម្ពុជា ទោះបីជាចំណេះដឹងលើវិស័យនេះនៅមានកំរិត តែរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានព្យាយាមប្រឹងប្រែងក្នុងការតាក់តែងច្បាប់ពាក់ព័ន្ធ បង្កើតក្រុមការងារបច្ចេកទេសសិក្សាលើវិស័យនេះ និងការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សតាមរយៈការបញ្ជូនបុគ្គលិកជំនាញទៅទស្សនកិច្ចនៅបរទេស និងទទួលវត្តមានបណ្តុះបណ្តាលផ្សេងៗ។

តម្លាភាពមានការកើនឡើង...

បញ្ជីរបស់ខ្លួន គឺមានបង្ហាញពីចំនួនណាមួយដែលក្រុមហ៊ុនឯកជនអាចចំណាយ។

ទាំងក្រុមហ៊ុនChevron និងក្រុមហ៊ុន តូតាល់ សុទ្ធតែត្រូវបានចុះបញ្ជីថាជាក្រុមហ៊ុនដែលគាំទ្រដល់ EITI ។

ក្រុមហ៊ុន Southern Gold របស់អូស្ត្រាលី ដែលរុករករ៉ែនៅលើដីសម្បទានក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មិនបាន "ចំណាយប្រាក់ ឬថ្លៃចំណាយប្រភេទនោះឡើយ"។ នេះបើយោងតាម លោក Grant Thomas តំណាងរបស់ក្រុមហ៊ុននេះនៅកម្ពុជា ដែលបានបញ្ជាក់ឱ្យដឹងកាលពីថ្ងៃពុធតាមរយៈអ៊ីម៉ែល។

កាលពីថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ម្សិលមិញ ក្រុមហ៊ុន OZ Minerals ដែលរុករករ៉ែនៅកម្ពុជា មិនបានឆ្លើយតបទៅនឹងសំណួរ ទាក់ទងនឹងការចំណាយឡើយនៅពេលដែលការសេចក្តីបានចោទសួរអំពីសំណួរនេះ ទោះបីជាលោក ម៉ម សម្បត្តិ ប្រធាន CRRT បានឱ្យដឹងថា តំណាងរបស់ក្រុមហ៊ុននេះបានប្រាប់លោកកាលពីលើកមុនថា ក្រុមហ៊ុននេះ មិនបានចំណាយប្រាក់ដល់រដ្ឋាភិបាល ដើម្បីទទួលបានការចុះកិច្ចព្រមព្រៀងទទួលបានដីសម្បទានឡើយ។

ដូច្នេះ វានៅតែមិនច្បាស់លាស់ ថាតើក្រុមហ៊ុនរុករករ៉ែមួយណា ដែលបានផ្តល់ប្រាក់ ១.៤៥លានដុល្លារ ដល់រដ្ឋាភិបាលកាលពីឆ្នាំមុន ដើម្បីរុករករ៉ែនៅកម្ពុជា។ នេះបើយោងតាមកំណត់ត្រា TOFE របស់រដ្ឋាភិបាល។ នៅតែមានភាពច្របូកច្របល់ចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រដ្ឋាភិបាល ដើម្បីឱ្យមានតម្លាភាពលើច្បាប់ដែលទន្ទឹងរង់ចាំ ការអនុម័តដើម្បីគ្រប់គ្រងវិស័យរុករកប្រេង និងឧស្ម័ននិងការចូលរួមរបស់ភាគីមកពីសង្គមស៊ីវិល ក្នុងកិច្ចពិភាក្សាជាមួយរដ្ឋាភិបាល ស្តីពី ប្រាក់ចំណូលទទួលបានពីវិស័យឧស្សាហកម្មរុករកប្រេង។

បានមានប្រសាសន៍ថា "ការដែលបង្កើតឱ្យមានវត្តមានបណ្តុះបណ្តាលយុវជនលើការគ្រប់គ្រងធនធានលើវិស័យប្រេង វានឹងធ្វើឱ្យពួកគាត់យល់ដឹងពីចំណេះដឹងមូលដ្ឋាន និងទស្សនាទាននៃវិស័យប្រេងដើម្បីឱ្យពួកគេអាចធ្វើការពិភាក្សាជាមួយមិត្តភក្តិ គ្រូ និងធ្វើឱ្យការចូលរួមរបស់ពួកគាត់នៅក្នុងវេទិកាសាធារណៈមានប្រសិទ្ធិភាព នៅពេលដែលពួកគាត់មានឱកាសសួរទៅអ្នកជំនាញ និងមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល"។

ដើម្បីឱ្យការគ្រប់គ្រងវិស័យនេះ ប្រកបដោយតម្លាភាពនិងប្រសិទ្ធិភាពនិងផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាគ្រប់រូប រាល់ព័ត៌មានពីការវិនិ-

កង្វះការចូលរួមពីសង្គមស៊ីវិល

លោក ម៉ម សម្បត្តិ បានឱ្យដឹងថា ទោះបីជា CRRT និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលផ្សេងៗទៀតត្រូវបានផ្តល់ឱ្យអង្កេតលើក្រុមការងារកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលបានបង្កើតឡើងកាលពីដើមឆ្នាំមុន ហើយគ្រប់គ្រងដោយក្រសួង សេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ អាជ្ញាធរជាតិប្រេងកាតកម្ពុជា និងក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ព្រមទាំងក្រសួងបរិស្ថានក៏ដោយ អង្គការទាំងនោះ ត្រូវបានបដិសេធមិនឱ្យទទួលបានឱកាសចូលរួមក្នុងនាមជាដៃគូពិភាក្សាឡើយ។

ស្រដៀងគ្នានេះដែរ អង្គការសង្គមស៊ីវិលផ្សេងទៀត បានត្អូញត្អែរថា ពួកគេមិនត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងដំណើរការធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់សំខាន់ៗពីរ សម្រាប់យកទៅគ្រប់គ្រងឧស្សាហកម្មថាមពល នៅពេលដែលចាប់ផ្តើមមានផលិតកម្មអាចឆាប់បំផុតនៅឆ្នាំ ២០១២។ ច្បាប់ទាំងពីរនោះគឺច្បាប់ប្រេងកាត និងច្បាប់ស្តីពីការយកពន្ធប្រាក់ចំណូលពីប្រេង ឧស្ម័ន និងរ៉ែ។

កាលពីថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ លោក Johnstone បានអះអាងថា ក្រុមហ៊ុន Chevron នៅតែបន្តជួយរដ្ឋាភិបាលនៅក្នុងដំណើរការធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ប៉ុន្តែមិនមានភាគីណាមួយ បានចេញផ្សាយព័ត៌មានលម្អិតទាក់ទងនឹងអ្វីដែលបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសេចក្តីព្រាងច្បាប់នោះឡើយ។ បច្ចុប្បន្នសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះស្ថិតក្រោមការវាយតម្លៃរបស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី បើយោងតាមលោក ផៃ ស៊ីផាន អ្នកនាំពាក្យរបស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី។

ក្រៅពីនេះអង្គការសហប្រជាជាតិ បានចោទសួរពីកម្រិតនៃអំណាចដែលផ្តល់ឱ្យអាជ្ញាធរជាតិប្រេងកាតកម្ពុជា ដែលជាស្ថាប័នមួយបង្កើតឡើងដោយរដ្ឋាភិបាល កាលពីឆ្នាំ ១៩៩៨ ដើម្បីគ្រប់គ្រង

យោគលើវិស័យនេះ គួរត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយឱ្យទូលំទូលាយដល់សាធារណជន និងផ្តល់ឱកាសដល់ពួកគាត់ក្នុងការចូលរួមធ្វើសេចក្តីសម្រេចទៅលើការប្រើប្រាស់ចំណូលដើម្បីបំពេញនូវតំរូវការពិតប្រាកដរបស់ពួកគាត់។

កញ្ញា ភីក្រា បាននិយាយថា "ខ្ញុំគិតថាវត្តមាននេះពិតជាមានអត្ថប្រយោជន៍ចំពោះនាងខ្ញុំ ក្នុងនាមជានិស្សិត និងជាពិសេសក្នុងនាមជាពលរដ្ឋខ្មែរមួយរូបពីព្រោះវាជាប្រធានបទមួយថ្មីស្រឡាងដែលកើតឡើងនៅកម្ពុជា។ ហើយខ្ញុំក៏សង្ឃឹមថាប្រជាពលរដ្ឋទាំងឡាយ ពិសេសយុវជន ក៏គួរតែដឹងពីព័ត៌មានទាំងអស់នេះព្រោះវាជាអនាគតរបស់ជាតិយើង"។

ឧស្សាហកម្មរុករកប្រេង។

នៅក្នុងឯកសារពិភាក្សាឆ្នាំ ២០០៦ កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍អង្គការសហប្រជាជាតិ (UNDP) បានព្រមានថា អាជ្ញាធរប្រេងកាតជាតិកម្ពុជា ដែលស្ថិតក្រោមការមើលខុសត្រូវដោយផ្ទាល់របស់ លោក សុខ អាន ទទួលបានអំណាចក្នុងការចេញអាជ្ញាប័ណ្ណដល់ល្បួញធ្វើអាជីវកម្មប្រេងឆៅ និងក្រុមហ៊ុននាំចូលប្រេងចម្រាញ់រួច។

ឯកសារនោះបានលើកឡើងថា "ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុនកម្ពុជាមួយដែលផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ ឬជាក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្មកម្ពុជា ឬជាក្រុមហ៊ុនប្រេងអន្តរជាតិ ដែលមានការិយាល័យនៅកម្ពុជាមានបំណងចង់ទិញ ឬ លក់ប្រេងឆៅនៅលើទីផ្សារសង្គមប្តី គឺវាមិនច្បាស់លាស់ទេ ថាហេតុអ្វីបានជាគេតម្រូវឱ្យសុំអាជ្ញាប័ណ្ណពីអាជ្ញាធរប្រេងកាតជាតិកម្ពុជា"។

លោក សុន ឆ័យ សមាជិកសភាមកពីគណបក្សសម រង្ស៊ី បានចោទប្រកាន់ថាប្រើប្រាស់អាជ្ញាប័ណ្ណ ដើម្បីជាយានទាក់ទាញប្រាក់ក្រៅផ្លូវការពីក្រុមហ៊ុនឯកជន ជាពិសេសវិស័យទូរស័ព្ទចូលត។

លោក ម៉ម សម្បត្តិ បានលើកឡើងថា "ប្រសិនបើ រដ្ឋាភិបាលមានឆន្ទៈចង់លើកកម្ពស់តម្លាភាពនិងគណនេយ្យភាព ការចុះឈ្មោះចូលក្នុង EITI ជាជម្រើសដ៏ប្រសើរបំផុតសម្រាប់សង្គមកម្ពុជា"។

ចំពោះចំណុចនេះ EITI បានបញ្ជាក់ថា ខ្លួនស្វាគមន៍ជានិច្ចចំពោះឱកាសក្នុងការធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយរដ្ឋាភិបាល។ ប៉ុន្តែ ថាតើ រដ្ឋាភិបាលមានឆន្ទៈគាំទ្រ ឬ មិនគាំទ្រនេះ និងជាការធ្វើតេស្តសាកល្បងដ៏ល្អបំផុតសម្រាប់តម្លាភាពក្នុងវិស័យរុករកប្រេង រ៉ែ និងឧស្ម័ននៅកម្ពុជានាថ្ងៃអនាគត។

*វិបស្សនា ល្អ សុខថេរ
អគ្គបទបញ្ជាស្តីពីការពង្រឹងការអភិវឌ្ឍន៍ (ថ្ងៃសុក្រ ២១៤
ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១០)*

ធ្វើការដើម្បីធានាបានពីសុវត្ថិភាព

ខណៈមានការសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយការរកឃើញដី ប្រេង និងឧស្ម័ន ពលរដ្ឋកម្ពុជាមានការប្រយ័ត្នប្រយ័ត្នយ៉ាងខ្លាំង ការគ្រប់គ្រងដែលអាចកើតមាន និងបញ្ហាគុណភាព។

ដោយ ស៊ាង សុលក្នុង បុគ្គលិក អ្នកស្វែងរកធនធាន

ភ្នំពេញ-នៅក្នុងតំបន់ព្រៃភូមិភាគឥសាននៃខេត្តមណ្ឌលគិរី សហគមន៍ជនជាតិមិនសូវមានការទំនាក់ទំនងជាមួយប្រជាជនខ្មែរក្រៅពីភូមិរបស់ពួកគេឡើយ។ នៅរដូវវស្សា ផ្លូវដែលនាំទៅកាន់សហគមន៍ទាំងនេះ គឺជាទូទៅមានភក់ជ្រាំ និងបត់បែនកាត់តាមទឹកភក់ ហើយមានតែអ្នកធ្វើដំណើរដែលស្មារតីជំនាញក្នុងការបើកបរម៉ូតូប៉ុណ្ណោះដែលអាចធ្វើដំណើរទៅបាន ឬ អាចជិះត្រង់កាត់តាមច្រក និងជ្រលងភ្នំដែលមានព្រៃក្រាស់យ៉ាងទាប។

តំបន់ជនបទដាច់ស្រយាលមួយដូចទាំងនេះ ឥឡូវកំពុងតែឃើញមានអ្នកមកមើលឥតដាច់ជាមួយនឹងការរកឃើញនូវ រ៉ែមាស រ៉ែបុកស៊ីត និងរ៉ែផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងព្រៃនេះ។ ផ្លូវមានលក្ខណៈធំទូលាយសំរាប់ត្រាក់ទ័រ និងរថយន្តសណ្តោង ដែលឃើញមាននៅតាមកន្លែងនេះនោះ កំពុងត្រូវបានជីកកាយ និងក្បែរព្រៃបង្ហាញយ៉ាងស្អាត។ នៅរដូវប្រាំង អ្នកអាចឃើញមានឧបករណ៍ធំធេងៗ ពីក្រុមហ៊ុនរ៉ែមាស និងរ៉ែផ្សេងៗ ដែលជាទូទៅបណ្តាក្រុមហ៊ុនមានម្ចាស់ជនជាតិចិន កូរ៉េ ឬវៀតណាម។

ទីនេះអាចនិយាយបានថា នេះជាពេលវេលា

រូបថត: អ្នកដឹកដីក្នុងស្រុកចំនួនបីនៅតំបន់អាណិរកម្មដីខេត្តមណ្ឌលគិរី

និងជាឱកាសដ៏ល្អ ប៉ុន្តែក៏ជាភាពប្រថុយប្រថានដែរ។ មានបណ្តាក្រុមហ៊ុនបរទេសជាច្រើន ធ្វើការវិនិយោគទៅលើការរុករករ៉ែនៅក្នុងព្រៃ ក៏ដូចជារុករកប្រេងនៅលើគោក និងនៅក្នុងទឹក។ វិនិយោគិនសំខាន់ៗរួមមាន ក្រុមហ៊ុន Chevron, BHP, តូតាល់

និងវិនិយោគិនចិនតូច មានដូចជា ក្រុមហ៊ុនចិន ថៃ ម៉ាឡេស៊ី កូរ៉េខាងត្បូង និងវៀតណាម ដែលពិបាកនឹងស្គាល់ឈ្មោះ ហើយវាកាន់តែពិបាកជាងនេះទៅទៀត គឺនៅក្នុងការប្រមូលព័ត៌មានពីកិច្ចសន្យា និងការបង់ចំណាយផ្សេងៗរបស់ក្រុមហ៊ុនពួកគេ។

តទៅទំព័រទី ៣

វគ្គបណ្តុះបណ្តាល ស្តីពី អភិបាលកិច្ចក្នុងវិស័យប្រេង និងឧស្ម័ន

ដោយ បុគ្គលិក វិទ្យាស្ថាន

ដោយមានការសហការរវាងអង្គការ កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ធនធានយុវជន (YRDP) និងសម្ព័ន្ធភាពកម្ពុជាភាពចំណូលធនធាន (CRRT) យុវជនជាង ៣០០ រូប ដែលមកពីសកលវិទ្យាល័យផ្សេងៗនៅក្នុងទីក្រុងភ្នំពេញ ត្រូវបានផ្តល់ឱកាសចូលរួមនៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលកាលពីថ្ងៃទី៧-៨ ខែកក្កដា ២០១០ ស្តីពី "អភិបាលកិច្ចក្នុងវិស័យប្រេង និងឧស្ម័ន"។

វគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះ មានគោលបំណង (១) ផ្តល់ឱ្យយុវជននូវទិដ្ឋភាពទូទៅអំពីអាប់ស្ត្រីម (upstream) នៅក្នុងឧស្សាហកម្មប្រេង និងឧស្ម័ន ការអនុវត្តដំបូង និងបទពិសោធន៍អភិបាលកិច្ចប្រេង និងឧស្ម័នមកពីបណ្តាប្រទេសផ្សេងៗ (២)

លើកកម្ពស់សមត្ថភាពយុវជន និងសង្គមស៊ីវិលចូលរួមពិភាក្សាអំពី បញ្ហាពាក់ព័ន្ធក្នុងតម្លាភាពគ្រប់គ្រងការឃ្នាំមើលនូវការប្រើប្រាស់ចំណូលធនធាន និងបណ្តាសាធាន (៣) ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងគោលនយោបាយក្នុងការគ្រប់គ្រងវិស័យប្រេង និង (៤) បង្កើតជាវេទិកាបើកចំហមួយ ដើម្បីការរៀនសូត្រ ពិភាក្សា និងចែករំលែកចំណេះដឹងរវាងគ្នា។

ទោះបីជាវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះ វាហាក់បីដូចជាបច្ចេកទេសសំរាប់និស្សិត តែពួកគេមានការចាប់អារម្មណ៍ខ្លាំង និងភ្ញាក់ផ្អើលចំពោះព័ត៌មានដែលពួកគេបានទទួលពីការវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ហើយមានការចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការជជែកពិភាក្សា និងដេញដោលពីចំណុចនីមួយៗ។

កញ្ញា ភីក្រា និស្សិតឆ្នាំទី១ នៃសកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ បាននិយាយថា "ខ្ញុំរីករាយណាស់ដែលមានឱកាសចូលរួម នៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះ ព្រោះខ្ញុំបានរៀនសូត្រនូវចំណេះដឹងជាច្រើន ដូចជា អភិបាលកិច្ចក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម អាប់ទ្រីម ខ្សែចង្វាក់តំលៃក្នុងវិស័យប្រេង និងឧស្ម័ន និងអ្វីទៅជា អ៊ីអាយធីអាយ"។

ក្នុងរយៈពេល២ថ្ងៃពេញ និស្សិតបានទទួលចំណេះដឹងជាច្រើន ដូចជា អភិបាលកិច្ចឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម អ៊ីអាយធីអាយ ទិដ្ឋភាពអាប់ស្ត្រីមដំណាក់កាល និងតួនាទីក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យប្រេងកាត់ ។ល។ អភិបាលកិច្ចឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្មគឺសំដៅលើការបង្កើត និងអនុវត្តប្រកបដោយ

តទៅទំព័រទី ៥

មតិយោបល់ទាំងឡាយដែលបានលើកឡើងនៅទីនេះជាទស្សនៈរបស់អ្នកនិពន្ធសុទ្ធសោយ មិនមែនជាទស្សនៈរបស់ម្ចាស់ជំនួយឡើយ

Photo: An abandoned mine field in Mondul Kiri

New US Law Could be "Big Victory" for Transparency

By Frank Yetter, CRRT Staff, from wire service reports

Legislation signed into law last month by US President Barack Obama is being widely hailed by members of civil society as an important step towards improved transparency in the reporting of fees paid by public companies to non-US countries.

The law, crafted by US congressional committees led by US Sen. Christopher Dodd (D-Conn.) and US Rep. Barney Frank (D-Mass.), creates sweeping new regulations in consumer lending and banking in addition to the new requirements for companies to disclose payments made to non-US governments.

The measure was applauded in Cambodia by organizations working with the government to formulate policies of greater transparency, including Cambodians for Resource Revenue Transparency (CRRT).

"We believe that the disclosure of in-

formation from oil gas and mining companies will enable us to access information on revenues and will empower us to hold our government accountable for using oil revenues for economic development and basic social services like education and healthcare," said Mam Sambath, Chairman of CRRT.

"Congress' action is a big victory for the United States, for the citizens of every country with mining or oil or gas production, and for investors and people who recognize that financial transparency is essential for government and corporate accountability," said George Soros, Chairman of Soros Fund Management, LLC and founder of The Open Society Institute.

"The law will require oil, gas and mining companies overseen by the US Securities and Exchange Commis-

Continued on page 2

VISION:

The vision of CRRT is that wealth generated from extractive industries is managed in a socially responsible manner that is transparent, accountable, and participatory to equitably benefit all Cambodians.

The EITI Principles

The EITI Principles, agreed at the Lancaster House Conference in June 2003, provide the cornerstone of the initiative. They are:

1. We share a belief that the prudent use of natural resource wealth should be an important engine for sustainable economic growth that contributes to sustainable development and poverty reduction, but if not managed properly, can create negative economic and social impacts.
2. We affirm that management of natural resource wealth for the benefit of a country's citizens is in the domain of sovereign governments to be exercised in the interests of their national development.
3. We recognise that the benefits of resource extraction occur as revenue

Continued on page 2

CONTENTS

- ▶ New US Law (Cont.) 2
- ▶ The EITI Principles (Cont.) 2
- ▶ News in Brief 3
- ▶ Transparency Increases 4
- ▶ Working to Ensure 6
- ▶ EI Training on 6

Continued from page 1

New US Law ...

sion (SEC) to publish their income, tax payment and royalties to the host countries and the government of the US," Ridaya Laodengkowe, the national coordinator of Publish What You Pay Indonesia, said at a press conference in Jakarta.

Diarmid O'Sullivan, a campaigner for Global Witness, the anti-corruption group, said the rule was "amazing" and, if properly implemented, might help resource companies "stop people blaming them for corruption".

"Congress has made an unprecedented commitment to financial transparency and good governance in a sector that not only affects American wallets, but also some of the most vulnerable communities around the world," said Raymond C. Offenheiser, president of Oxfam America.

The rule, which will apply to US and foreign multinationals, also covers payments relating to bonuses, licenses and government entitlements by production-sharing agreements.

It takes as its benchmark standards of the voluntary international Extractive Industries Transparency Initiative, which comprises governments, oil companies and other interest groups.

"Instead of creating a gulf between companies, CRRT believes that the disclosure of revenues is the best way to improve good governance and especially to help the government to prevent and curb corruption and to help improve revenue management," Mam Sambath said.

"Moreover, the Energy Security through Transparency Act will create a new global standard for company disclosure on financial information. It is worth noting that this law will empower investors and could increase investment in Cambodia, since foreign investors will now have access to a more complete picture."

Not all the response to the new law has been positive, however.

The US Business Roundtable and American Petroleum Institute (API) both objected to the sweeping legislation, saying the measure is too broad and complex, and that it places publicly-traded companies in the

extractive industry at a competitive disadvantage.

"It would not capture payments being made by national oil companies from other countries, and the level of detail required to be reported would allow competitors access to proprietary information when bidding, which they could use to their advantage in contract negotiations," said API spokesperson Misty McGowen.

Still, the law seems to focus on disclosure and transparency as an enforceable guiding principal of corporate behavior.

"Given the fact that about 60 percent of the national oil production is contributed by companies listed on the US stock exchanges, the implementation of the Dodd-Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act will undoubtedly affect the business transparency in Indonesia," said Ridaya Laodengkowe.

"Major oil and gas companies operating in Indonesia such as Chevron Texaco, Total, Conoco Philips, Talisman, ExxonMobil, Royal Dutch Shell and British Petroleum will be affected by the law," he added.

Continued from page 1

The EITI Principles...

streams over many years and can be highly price dependent.

4. We recognise that a public understanding of government revenues and expenditure over time could help public debate and inform choice of appropriate and realistic options for sustainable development.

5. We underline the importance of transparency by governments and companies in the extractive industries and the need to enhance public financial management and accountability.

6. We recognise that achievement of greater transparency must be set

in the context of respect for contracts and laws.

7. We recognise the enhanced environment for domestic and foreign direct investment that financial transparency may bring.

8. We believe in the principle and practice of accountability by government to all citizens for the stewardship of revenue streams and public expenditure.

9. We are committed to encouraging high standards of transparency and accountability in public life, government operations and in business,

10. We believe that a broadly con-

sistent and workable approach to the disclosure of payments and revenues is required, which is simple to undertake and to use.

11. We believe that payments' disclosure in a given country should involve all extractive industry companies operating in that country.

12. In seeking solutions, we believe that all stakeholders have important and relevant contributions to make – including governments and their agencies, extractive industry companies, service companies, multilateral organisations, financial organisations, investors, and non-governmental organisations.

Source : www.eiti.com

40 percent of R'kiri land leased to mining

OYADAW DISTRICT, Ratanakiri province – More than 40 percent of Ratanakiri province, or about 4,400 square km, has been licensed to 10 mining companies for exploration in recent years, according to data made available by Ratanakiri provincial authorities last week.

Although the companies' activities have been limited to exploration, some communities in the province have complained that operations have disturbed or destroyed their village lands and forest. Human rights and NGO workers now say the companies and the government need to do more to consult local communities before starting exploration.

Mam Sambath, chairman of the Extractive Industry Social and Environmental Impact Network, said the biggest problem surrounding exploration operations in Ratanakiri and other provinces such as Monduliri and Preah Vihear was a lack of openness from mining companies and the government toward local communities. (Editor's note: Mr. Sambath is also chairman of Cambodians for Resource Revenue Transparency.)

Source: *The Cambodian Daily*

Ghana to publish oil proceeds

Following Cabinet approval of a document to accelerate Ghana's affiliation to the Extractive Industries Transparency Initiative (EITI) to subject the crude production and sales to public scrutiny, the government of Ghana has agreed to make public proceeds from oil and gas contracts in the country.

EITI is a coalition of governments, civil society groups, investors and international organisations which promotes transparency and accountability in the extractive or mining industries such as gold, diamond, oil and gas.

Edward Bawa, spokesman for the Minister of Energy, said government had set up a secretariat known as the Ghana EITI (GHEITI) within the Ministry of Finance and Economic Planning to fine-tune the documentation for Ghana to undergo validation to become an EITI compliant member in the gas and oil sector.

To accelerate the process, he said government had also setup a 20-member committee of stakeholders in the industry to ensure the timely extension of the principles of EITI to the oil and gas sector, stressing that government's plan to submit itself to the EITI standard in the oil and gas sector was an indication that revenue from the industry would be used judiciously and for

the good of the people.

Mr. Bawa said the high standard of accounting and reporting under the EITI regulations satisfied investor interest and ensured greater openness in transactions.

"With the crude production, Ghana has the opportunity to offer economic and social development to the people, therefore creating transparency and accountability is necessary if the resources are to lead socio-economy development and sustainability.

Source: *The Ghanaian Times*

Timor-Leste joins EITI

Timor-Leste on July 1 joined Azerbaijan and Liberia as the third nation to achieve compliance with the standards set by the Extractive Industries Transparency Initiative (EITI).

The EITI initiative sets up a worldwide standard for transparency in the oil, gas and mining sectors, requiring companies to disclose what they pay in taxes and royalties to governments.

Governments in turn must disclose the receipt of these payments.

Validation involves an external third-party assessment of a country's progress in opening their books and must be completed within a two-year timeframe.

Source: *Upstreamonline.com*

summary by Frank Yetter, *CRRT Staff*

Continued from page 6

Working to ensure...

let alone to glean further information about their contracts and payment.

"We ordinary people do not even know

the names of the companies. They won't tell us," said Meng Mom, who can see and hear the exploration pit of a Chinese gold mine from the front steps of her home in Prey Meas village, otherwise known as the "Forest of Gold" in Monduliri province.

While enthusiastic about the news of the resource discoveries, the Cambodian people have little knowledge about social and environmental risks associated with extraction. Local people in Monduliri know very little if anything at all about the possible potential of a "resource curse" when countries rich with national resources become poorer because of their extraction.

Several international development organizations such as Oxfam have continued their work to make connections between private and public groups, to discuss ways to create an adequate legal and regulatory environment to manage the nascent extractive industries, and manage unrealistic expectations of what the sector could produce.

It will only be through a transparent and accountable process that Cambodia can harvest the potential from this resource extraction, and use those profits to help poor people through development, said Brian Lund, East Asia Regional Director of Oxfam America.

Picture: *silapic1* (<http://pennystocknewsletter.info/stock-picks/sila-tgmp-stock-to-watch-by-crwewallstreet-com-for-august-31st-2010-stock-alerts>)

Transparency Increases, But There is Still a Long Way to Go

By Steve Finch, Phnom Penh Post, 14 May 2010

Indeed, the government appears to be undecided on the extent to which it is prepared to reveal the money it has made from oil, gas and mining companies.

Titled “EITI disclosure”, the information presented in March by Hang Chuon Naron represented what appeared to be the first efforts by the government to comply with the Extractives Industry Transparency Initiative, a global coalition of governments, private companies and civil society groups that seeks to eradicate the kinds of secret payments that have reportedly plagued the sector in Cambodia.

Sam Bartlett, EITI’s regional director for Asia, says the government has met with EITI representatives over the past few years and is considering the merits of implementing policies such as “double disclosure”, which would require both the state and private companies to provide financial information for independent scrutiny.

“Stakeholders in Cambodia have different views as to whether the EITI is the right model, and there is an ongoing discussion about the costs and benefits of the EITI for Cambodia,” he said Wednesday.

In the meantime, evidence of multi-million-dollar payments by the likes of BHP, French energy firm Total and other oil, gas and mining companies operating in the Kingdom have trickled into the public domain, creating more questions than answers.

On May 7, Sam Rainsy Party lawmaker Son Chhay submitted a detailed series of questions to the government – accepted by Prime Minister Hun Sen – that requires Deputy Prime Minister Sok An to give detailed answers on the now infamous alleged payments by BHP, and those by Total. Those answers were due by today, according to Cambodian parliamentary protocol, but Son Chhay says that precedent suggests a timely

and full response is unlikely.

“The issue of payment from companies has become a real issue,” he said Wednesday, accusing the government of fabricating financial documents to cover up past corruption in the name of transparency, “just to respond to all this pressure”.

Son Chhay adds that he has seen evidence a foreign company made an unofficial payment of \$1 million in 1999 to a government official following a concession agreement.

Should Sok An issue a detailed response to the SRP, again, it would be the first time the government will have made an extractive industries disclosure on payments in response to a parliamentary question.

Both Sok An and Men Den, the director of the Cambodia National Petroleum Authority’s (CNPA) Exploration and Production Division, did not respond this week to written requests for further information on the issue.

Binding confidentiality

Much of the lack of openness appears to relate directly to the negotiated contracts that remain a feature of the sector in Cambodia. If the government has increased transparency recently – albeit from a low base – then contracts with the extractives industry have become more rigid in regards to permitted public disclosure.

An example Cambodian petroleum contract from 1991 published last year by EITI states that data relating to the anonymous deal in question “shall be confidential during the term of the agreement”. Later examples in 2002, 2004 and as recently as last year require non-disclosure to extend two years after the end of the agreement period, according to EITI.

When the Post asked Chevron – which will likely become the first company to produce oil in the Kingdom – to reveal its signature bonuses and social fund

payments, regional spokesman Gareth Johnstone replied Thursday: “Our contractual arrangements with the Royal Government of Cambodia do not permit disclosure of payments or other commercially confidential information.”

As the EITI’s Bartlett points out, the onus is largely on governments when it comes to full transparency. Ultimately, EITI is “a country-led initiative”.

In Cambodia’s case, such recent revelations have remained sporadic and off-the-cuff, often resulting in greater confusion.

Hun Sen stated publicly last month that Total had paid \$20 million in signature bonuses and \$8 million in social fund payments as part of the October agreement for the contested offshore Area III concession, but it remains unclear what the money would be spent on and when it was paid.

Total spokeswoman Phenelope Semavoine said Tuesday by email from Paris that these payments related to Hang Chuon Naron’s EITI disclosure for January, which lists a social fund payment for just \$6 million, not \$8 million.

“The following [social fund] payment [for the additional \$2 million] will be made at a later date,” she said, adding that Total and the government would co-manage the social fund, which would be spent on education and health in the Kingdom.

She denied any discrepancy in the figures. “Each country is sovereign, unless a country opens up its books, there is only a certain amount a private company can do.”

Both Chevron and Total are listed as EITI supporting companies.

Australian firm Southern Gold, which operates mining concessions in the Kingdom, does “not pay those types of payments or fees”, Cambodian representative Grant Thomas said

Continued on next page

Continued from page 6

Training on Governance in Oil...

upstream stage and responsibility on development on petroleum sector, among other key issues. Governance on EI referred to the choices that government and regulatory officials will make regarding extraction of oil resources in so the financial benefits positively affect the people of Cambodia. For Cambodia, although the knowledge on this sector is still limited, the Royal Government is trying to adopt related laws to create a technical working group by sending professional staff abroad for tour visits and to attend relevant

training programs.

According to the trainer and CRRT coordinator Mr. Chhay Sarath, "By having youth trained on resource management in the petroleum sector, it will enable them to understand the basic knowledge and concept of the petroleum sector so that they can have meaningful discussions among their friends and effectively participate in a public forum when they have an opportunity to ask experts and government officials."

To make this sector well-managed with transparency so the effects are

beneficial to all Cambodians, all information on investment in this sector should be publicly disclosed. The public should be allowed to participate in decision-making on revenue use to meet the needs of all Cambodians.

Ms. Pheaktra said, "To me, the training is vital on behalf of student and as being a Cambodian to be able to attend this training because it is a new context brought to Cambodia. I hope that all Cambodians, especially youth, will be aware of these issues because it is the future of our country."

Continued from page 4

Transparency Increases...

Wednesday by email.

OZ Minerals, which also mines for minerals in Cambodia, did not respond to questions on payments by press time Thursday, although Mam Sambath of CRRT said representatives of the company had previously told him it too had not paid the government as part of its concession agreements.

It therefore remains unclear which mining firms paid the government a total \$1.45 million last year to operate in the Kingdom, according to the government's own TOFE records.

Government efforts towards transparency on pending legislation to regulate the oil and gas sector, as well as civil party access to government discussions on extractive industry revenues – a prerequisite for EITI compliance – also remain mixed.

Limited civil participation

Mam Sambath says that although the CRRT and other NGOs have been offered observer status on the Financial Management Reform Working Group established early last year – run by the Finance Ministry, Petroleum Authority, Ministry of Industry, Mines and Energy and Ministry of Environment, they were denied the opportunity to join as dialogue partners.

Similarly, social organisations have complained that they have not been included in the drafting process for two key pieces of legislation that will regulate the energy industry once production begins, perhaps as soon as 2012 – the petroleum law, and legislation on the taxation of revenue for oil, gas and mining.

Johnstone confirmed Thursday that Chevron continues to assist the government in this drafting process, but neither party has released detailed information on what is included in the legislation, which is currently under assessment at the Council of Ministers, according to council spokesman Phay Siphon.

In addition, the UN has questioned the extent of powers assigned to the CNPA, a body set up by the government in 1998 to regulate the industry.

In a 2006 discussion paper, the UN Development Programme warned that the CNPA – directly overseen by Sok An – had been given the authority to issue licences to crude oil traders and importers of refined petroleum products.

"If a Cambodian financial services company, or a Cambodian trading company, or an international oil company with offices in Cambodia should want to purchase and sell crude

oil on the markets of Singapore, it is not clear why they should be required to seek a licence from the CNPA," it says.

The SRP's Son Chhay accuses the government of using licences as a vehicle for extracting unofficial payments from private companies, particularly in the mobile-phone sector.

If the government is seek the level of transparency demanded as part of EITI compliance, it still has to make the first of a number of steps that starts with a statement of intent, as issued by ASEAN member Indonesia just two weeks ago. Although 29 countries have achieved candidate status, just two countries – Azerbaijan and Liberia – are fully compliant, according to an EITI fact sheet released Monday.

"If the government is willing to promote transparency and accountability, signing up to EITI is the best choice for Cambodian society," says Mam Sambath.

For its part, the EITI says it welcomes the chance to work closely with the government. Whether or not the government is willing to reciprocate, however, will be the true test for the future of transparency in Cambodia's oil, gas and mining sector.

This article has been excerpted and reprinted with the permission of the Phnom Penh Post (August 14, 2010).

Working to ensure resource blessing

While enthusiastic about the discovery of oil, gas, and minerals, Cambodians are wary of possible governance and transparency issues.

By Soleak Seang, Oxfam Staff

Phnom Penh — In the northeastern forests of Mondulkiri, indigenous communities make little contact with outsiders. During rainy season, roads leading into these communities are usually muddy and treacherous, only traversable by skilled motorcyclists who are willing to slosh through the muck or whip through densely thicketed ravines and gullies.

With the discovery of gold, bauxite, and other minerals in these forests, once remote areas like these are now seeing a steady trickle of new visitors. Roads wide enough for tractors and trailers are popping up here and there, neatly dug out and graded. When the weather is dry, you can see the heavy equipment from mining companies lumbering past, inscribed with the characters of the company's Chinese, Korean, or Vietnamese owners.

Photo: A local miner posed for photo in a Mondulkiri mine field

It is a moment of great change, opportunity, and risk here. There has been a boom of foreign investment in the extraction of the minerals in the forests as well as oil onshore and offshore.

Major investors include Chevron, BHP, Total, and minor investors include Chinese, Thai, Malaysian, South Korean, and Vietnamese companies, which can be hard to identify by name,

Continued on page 3

Training on Governance in Oil and Gas Sector

By YRDP Staff

In collaboration between YRDP and CRRT, 30 students from several different universities in Phnom Penh had the opportunity to attend Extractive Industries training on Governance in the oil and gas sectors on 07-08 July, 2010.

The purpose was to deliver information (1) on what's upstream in general in oil and gas industries' best practices and to share experiences in oil and gas governance from different countries; (2) to support

youth's and civil society's abilities to participate in the discussion on transparency, use management and how to participate as watchdogs on resources and the "resource curse"; (3) on legal framework and policies in oil management and (4) to create an open forum to learn and discuss and disseminate knowledge among the participants.

Though the training focused on many technical aspects, the students were very interested and at times seemed surprised by information provided

by the trainer. Students actively participated in the discussion and many asked questions to clarify information.

Ms. Pheaktra, a first-year student of Royal University of Phnom Penh, said, "I'm so delighted to be part of the training since I have grasped many interesting points, such as governance in EI, upstream, value chances on oil and gas and EITI."

The two-day training provided participants with information about governance on extractive industries, EITI,

Continued on page 5

The opinions expressed herein are those of the authors and do not necessarily reflect the views of all donors.

